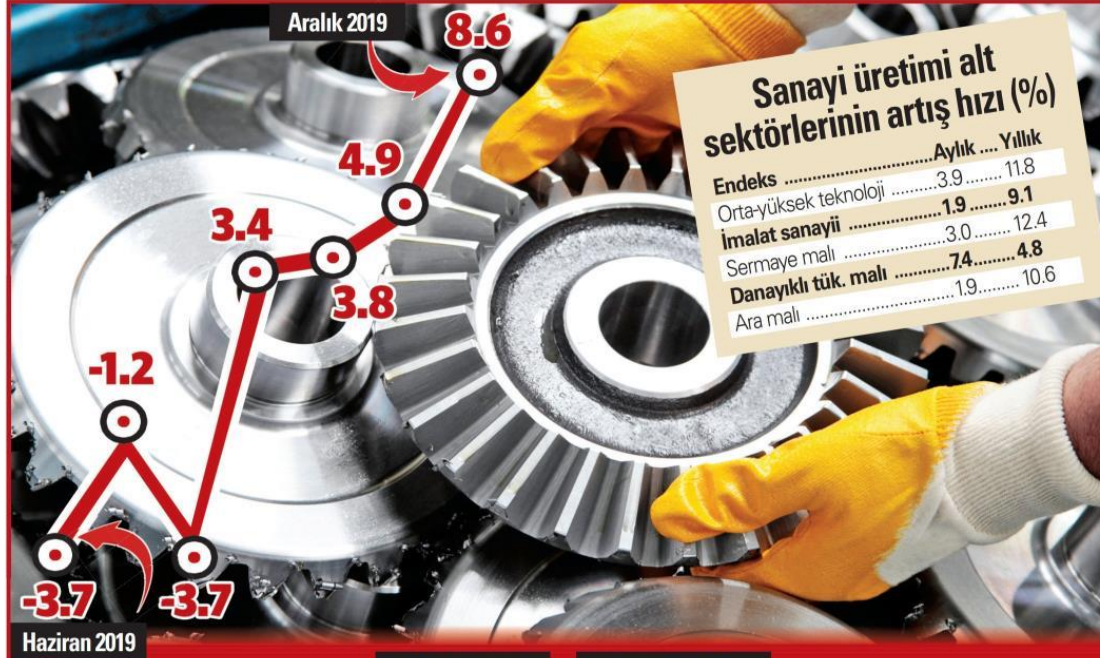

ÇARKLAR HIZLANDI

Aralık ayında **sanayi** üretimi son 22 ayın en yüksek artış hızını yakaladı. Endeksteği yüzde 8.6'lık artış, son çeyrek için ekonomide yüzde 5'lik büyümenin habercisi oldu.

BÜYÜMENİN öncü göstergesi sayılan **sana-yi** üretimi aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8.6 arttı. Yaşanan artış 22 ayın en yüksekği oldu. Piyasalarda, **sanayi** üretiminin yüzde 6.7 artması bekleniyordu. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre 2019'un son çeyreğinde ise **sanayi** üretimi yüzde 5.8 artış gösterdi. Böylece geçen yılın son çeyreğinde ekonomide yüzde 5'lik büyüme beklentisi de güçlenmiş oldu.

YÜZDE 5 BÜYÜRÜZ

Ekonomist Haluk Bürümcekçi, "Son çeyrekte yakalanan bu ivme ve baz etkisinin katkısıyla yüzde 4.5-5 aralığında bir büyüme yakalanabilir" dedi. TSKB Ekonomisti Şakir Turan da "Dördüncü çeyrekte yüzde 5 civarında yıllık büyüme ile 2019 genelinde GSYH büyümesinin yüzde 0.5 civarında oluştuğunu hesaplıyoruz" dedi.

İŞ DÜNYASI MEMNUN

Müstakil **Sanayici** ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Abdurrahman Kaan ise **sana-yi** üretimindeki artışın iç talepteki canlanmanın genele yayıldığına işaret etmesi bakımından reel sektör adına oldukça sevindirici bir gelişme olduğunu belirtti. Kaan "**Sana-yideki** toparlanmanın yeni yılın ilk çeyreğinde de sürmesini bekliyoruz" dedi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Başkanı **Erdal Bahçıvan** ise "**Sanayi** sektörümüze verilen destekler, üretim olarak geri dönmektedir, boşa gitmemektedir" dedi.

BERAT ALBAYRAK

MUSTAFA VARANK

ATTIĞIMIZ ADIMLAR MEYVESİNİ VERİYOR

SANAYİ üretim endeksi sonuçlarını değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak katma değerli üretime, ihracata ve istihdama dayalı büyüme için atılan adımların meyvelerini verdiğini söyledi. Albayrak "Reel sektörümüzü desteklemeye ve ekonomiye güveni arttırmaya devam edeceğiz" dedi. Albayrak'ın paylaşımında yer alan infografikte "**Sanayi** üretim endeksi 2019 yılının son ayında da güçlü yükselişini sürdürüyor. Göstergeler, reel sektör için ivmelenme sürecinin sağlam adımlarla devam ettiğinin öncü göstergelerini ortaya koyuyor" ifadesi yer aldı.

ÜRETİMİN ÖNCÜLÜĞÜNDE BÜYÜMEYE ODAKLANDIK

TWITTER hesabından **sanayi** üretim endeksi verilerini değerlendiren **Sanayi** ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank "Bu performansı kalıcı hale getirmeye, üretim öncülüğünde büyüme odaklandık" dedi. Varank "Büyümenin hız kazandığı, reel sektörün güçlendiği, istihdamın yükselişe geçtiği bir yıl için çalışıyoruz. Yıllık bazda endeksin tüm bileşenleri pozitif seyir gösterdi. Sermaye malı, ara malı ve yüksek teknoloji alanlarındaki güçlü eğilim, gelecek açısından doğru yolda olduğumuzun göstergesi" diye konuştu.

Sanayi üretimi yılı hızlı kapadı

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK), geçen yılın aralık ayına ilişkin **sanayi** üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi Aralık 2019'da 2018'in aynı ayına göre yüzde 8.6 yükseldi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi ise bir önceki aya kıyasla yüzde 1.9 arttı. Önceki yıla göre artış geçen yılki sert düşüşten kaynaklandı. Ancak bir önceki aya göre yüzde 1.9 artış olması üretimin ivmelendiğini gösterdi. Arındırılmamış **sa-**

nayi üretim endeksi ise bu dönemde yüzde 9.5 artış gösterdi.

SON ÇEYREK BÜYÜME YÜKSEK GELECEK

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, Aralık 2019'da madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi 2018'in aynı ayına göre yüzde 9.8, imalat **sanayi** sektörü endeksi yüzde 9.1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.3 yükseldi.

Söz konusu ayda madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 4.1, imalat **sanayi** sektörü endeksi yüzde 1.9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.8 artış kaydetti. Takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi 2019 yılı

dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 5.8 arttı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış **sanayi** üretimi ise yüzde 1.5 oranında yükseldi. Buna göre yılın son çeyreğinde büyüme yüksek gelecek. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, TÜİK'in açıkladığı aralık ayına ait **sanayi** üretimi verisini değerlendirdi. Bahçivan şu açıklamada bulundu:

"Aralık ayı **sanayi** üretimi verileri, **sanayimizin** çarklarının zor koşullarda bile döndüğünü göstermesi açısından önemli ve geleceğe dair umudumuzu artıran bir göstergedir. **Sanayiye** verilen destek üretime, istihdama ve ekonomik dengelenmenin kalıcılaşmasına verilen destektir, boşa gitmemektedir."

Sanayi üretimi yüzde 8.6 arttı

TÜİK'in "Sanayi Üretim Endeksi, Aralık 2019" raporuna göre sanayi üretimi Aralık 2018'e kıyasla yüzde 8.6 arttı. Azalan stoklar sanayiye hareketlendirirken, Aralık 2018'de yüzde 9.9 düşen üretimin baz etkisi de olumlu katkı yaptı.

Üretim madencilik ve taşocakçılığında yüzde 9.8, imalat sanayiinde yüzde 9.1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirmede yüzde 0.3 arttı. **Istanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**,

"Enflasyonist baskılardaki geri çekilme, faizlerdeki düşüş ve kredilerdeki ivmelerin yarattığı iç talepteki canlılık da belirleyici oldu" dedi.

Erdal Bahçivan

YILLIK ORTALAMADA %0,6 AZALDI

Sanayi üretimi aralıkta yüzde 8,6 artış gösterdi

● **Büyüme 2019'da yüzde 0,5'i aşacak gibi** ● ALAATTİN AKTAŞ/04

Sanayi üretimi aralıkta arındırılmış verilerle bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8,6 oranında artarken, yıllık ortalama olarak 0,6 düşüş kaydetti. Aralık ayındaki yüksek oranlı artış, 2018'de yaşanan yüzde 9,9'luk düşüşün üzerine gelen baz etkisinden kaynaklandı. Sanayi üretimi mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki aya göre yüzde 1,9, son çeyrekte de önceki yılın çeyreğine göre yüzde 5,8 oranında artış gösterdi. **03**

● ARALIK AYINDA GÜÇLÜ BAZ ETKİSİ ROL OYNADI

Sanayi üretimi %8.6 arttı

Önceki yılın aralık ayında yaşanan sert daralma, **sanayi** üretimiminin 2019 Aralık döneminde güçlü artış göstermesini sağladı. Takvim etkisinden arındırılmış artış 8.6, arındırılmamış artış yüzde 9.6 oldu. **Sanayi** üretimi 2019'da ortalamada ise yüzde 0.6 daraldı.

ŞEBNEM TURHAN
sebnem.turhan@dunya.com

Sanayi üretimi, baz etkisinin desteğiyle pozitif bölgedeki seyrini sürdürüyor. Aralık ayında yıllık bazda yüzde 6.7 artması beklenen **sanayi** üretimi, yüzde 8.6 artış gösterdi. Arındırılmamış verilere göre **sanayi** üretimi artışı yüzde 9.5 olarak hesaplandı. **Sanayi** üretimi aylık bazda ise yüzde 1.9 arttı.

Sanayi ortalamada yüzde 0.6 daraldı

Sanayi üretimi, 2019 yılında adeta bir "V" çizdi. Aralık ayı güçlü baz etkisiyle yüzde 10'lara ulaşsa da, yıllık ortalama yüzde 0.6 düşüşe işaret etti. **Sanayi** üretimi 2018 yılında ise ortalama yüzde 1.3 artış göstermişti.

Sanayi üretimi aylık bazda ise yüzde 1.9 arttı. **Sanayinin** alt sektörleri incelendiğinde, 2019 yılı Aralık ayında madencilik ve taçocakçılık sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 4.1, imalat **sanayi** sektörü endeksi yüzde 1.9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.8 arttı.

Çeyreklik bazda yüzde 5.8 artış gösterdi

Öte yandan takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi 2019 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 5.8 arttı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış **sanayi** üretimi ise yüzde 1.5 arttı.

İmalat sanayi 8.1 puan katkı verdi

İmalat **sanayi**, yıllık bazda 8.1 puan katkı sundu. TÜİK verilerine göre, yıllık bazda **sanayinin** alt sektörleri incelendiğinde, madencilik ve taçocakçılık sektörü endeksi bir önceki yılın aynı aya göre yüzde 9.8, imalat **sanayi** sektörü endeksi yüzde 9.1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.3 arttı.

Tekstil ve giyimde hızlanma sinyali

İmalat **sanayinde** büyümeyi sürükleyen sektörlerin başında gıda geliyor. Gıda sektörü yıllık üretimini yüzde 8.1 arttırdı ve imalat **sanayi** büyümesine 1.1 puanlık katkı sağladı. Tekstil sektörü yüzde 11.6, giyim ise yüzde

Bölmelerin sanayi üretimine etkileri*	Yıllık değişim (%)	Etkisi (puan)
İmalat sanayi	9.1	8.1
Gıda ürünleri	8.1	1.1
İçeceklerin imalatı	10.5	0.1
Tütün ürünleri	-26.2	-0.1
Tekstil ürünleri	11.6	1.1
Giyim eşyaları	10.7	0.8
Deri imalatı	15.8	0.2
Ağaç ve ürünleri	12.0	0.1
Kağıt ve ürünleri	20.4	0.4
Medya basıma, çoğaltma	10.6	0.1
Kök kömürü ve rafine petrol	18.2	0.4
Kimyasalların ve ürünleri	10.5	0.5
Temel eczacılık imalatı	-1.2	-0.6
Kauçuk ve plastik imalatı	9.3	0.5
Mineral ürünlerin imalatı	3.1	0.4
Ana metal sanayi	3.8	-0.3
Fabrikasyon metal imalatı	14.2	1.1
Bilgisayar, elektronik imalatı	-2.8	0.0
Elektrikli teçhizat imalatı	17.9	0.6
Makine ve ekipman imalatı	14.4	0.8
Motorlu kara taşıtı imalatı	7.9	0.4
Diğer ulaşım araçları imalatı	31.4	0.5

*Yıllık değişimler takvim etkisinden arındırılmış endeks değerlerinin bir önceki yılın aynı aya göre değişimini ifade etmektedir.

KAYNAK: TÜİK

HAZINE VE MALİYE BAKANI ALBAYRAK Büyüme trendinin başladığı görüldü

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Twitter hesabından şu açıklamayı yaptı: "Katma değeri üretime, ihracata ve istihdama dayalı büyüme için attığımız adımlar meyvelerini veriyor. **Sanayi** üretimindeki yıllık yüzde 8.6'lık artış bu büyüme trendinin başladığını gösteriyor. Reel sektörümüzü desteklemeye ve ekonomiye güveni artırmaya devam edeceğiz."

SANAYİ BAKANI VARANK Sanayi üretimi 21 ayın rekoruna ulaştı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Twitter hesabından "Aralık 2019'da **sanayi** üretimi 21 ayın rekoruna ulaştı" diyerek, şunları kaydetti: "Bu performansı kalıcı hale getirmeye, üretim öncülüğünde büyümeye odaklandık. Büyümenin hız kazandığı, reel sektörün güçlendiği, istihdamın yükselişe geçtiği bir yıl için çalışıyoruz."

ESO BAŞKANI KESİKBAŞ Girdilerin düşmesi hızlandıracak

Eskişehir **Sanayi Odası** Başkanı Celalettin Kesikbaş, verilerin, kur şokunun ekonomi üzerindeki olumsuz etkisinin bittiğini gösterdiğini belirterek, "Büyüme toparlanma sinyallerinin belirginleştiğine işaret ediyor. Girdilerin düşmesi ile birlikte bu büyüme süreci daha da hızlanacaktır."

GSO BAŞKANI ÜNERDİ Savunma ve medikalde yeni adımlar

Gaziantep **Sanayi Odası** (GSO) Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünerdi, açıklanan verilerin ülkenin üretim gücünü ortaya koyduğunu söyleyerek "Türkiye'nin **sanayi** gücüne daha fazla katkı sunmayı amaçlıyoruz. Bu noktada savunma **sanayi** ve medikal sektörüne yönelik önemli adımlar atıyoruz" dedi.

MÜSİAD BAŞKANI KAAN Toparlanma ilk çeyrekte de sürece

Müstakil **Sanayici** ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, artışın, iç talepteki canlanmanın genele yayıldığını göstermesinin reel sektör adına sevindirici olduğunu kaydederek, "Toparlanma ilk çeyrekte sürece" dedi.

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN Çarklar zor koşullarda bile döndü

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, verilerin **sanayinin** çarklarının zor koşullarda bile döndüğünü gösterdiğini belirterek "Öncü göstergeler, iyileşmenin ocakta da süreceğini göstermektedir" dedi.

EBSO BAŞKANI YORGANCIAR İstihdam yaratan yatırımlara yönelim

Ege Bölgesi **Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar Ocak PMI verisinin son ayların en güçlüsü gelmesini, **sanayi** üretiminin izleyeceği yol için de işaret verdiğini söyleyerek "Bizim istihdam yaratan yatırımlara yönelmemiz lazım" dedi.

DSO BAŞKANI KEÇECİ Çin'den büyük siparişler geliyor

Denizli **Sanayi Odası** (DSO) Başkanı Müjdat Keçeci, artışın ağustostan bu yana hissetmeye başladıklarını belirterek bunun büyük ölçüde ihracata dayandığını ve Çin'den büyük siparişler almaya başladıklarını kaydetti.

KSO BAŞKANI ZEYTİNOĞLU Üretimde güçlü bir artış var

Kocaeli **Sanayi Odası** (KSO) Başkanı Ayhan Zeytinoglu, üretimdeki artıştan memnuniyet duyduklarını kaydederek **sanayinin** güçlü bir büyüme gösterdiğini dile getirdi.

10.7 üretim artışı yakaladı. Bu iki sektörden 1.9 puanlık katkı geldi. İhracatçı sektörlerden kimya sektöründe yüzde 10.5 büyüme karşılığında 0.5 puanlık katkı var. Kauçuk ve plastik imalatında da yüzde 9.3'lük artıştan 0.5 puan katkı sağlandı.

Tüm verilerde revizyon yapıldı

TÜİK dün açıkladığı verilere göre, Aralık 2019'de mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak **sanayi** üretimi aylık yüzde 1.9, takvim etkisinden arındırılmış olarak yıllık yüzde 8.6 arttı. 2019'un yanı sıra 23 ayın en yüksek artışımı yakalayan **sanayi** verisine karşılık TÜİK tüm eski aylarda revizyona gitti. Kasım 2019'da yıllık büyüme yüzde 5.1 açıklanmışken yüzde 4.9'a çekildi.

Aralıkta cirolar yüzde 21 arttı

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi 2019 yılı aralık ayında, bir önceki yılın aynı aya göre yüzde 21 artış kaydetti. Endeksin alt kalemleri olan ticaret ciro endeksindeki yüzde 26.9 ve hizmet ciro endeksindeki yüzde 22.3'lük artış dikkat çekti. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, yıllık **sanayi** sektörü ciro endeksi yüzde 16.8, inşaat ciro endeksi yüzde 8.1 büyüdü.

Perakende satışta büyüme yüzde 11

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre sabit fiyatlarla perakende satış hacmi 2019 Aralık'ta bir önceki yılın aynı aya göre yüzde 11 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 5.3, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 15.5, otomotiv yakıtı satışları yüzde 7.8 büyüdü. Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi bir önceki aya göre ise yüzde 11 arttı. Aynı ayda gıda dışı satışlar yüzde 2.4 yükseliş gösterdi.

SAVUNMA SANAYİ

2019'DA SAVUNMA SANAYİİ İHRACATI YÜZDE 35 ARTTI

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK, "KAMU, ÖZEL SEKTÖR VE ÜNİVERSİTE EKOSİSTEMİNİ BAŞARIYLA HAYAT GEÇİREN; 430 ÜYESİYLE TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK KÜMELENMESİ OLAN SAHA İSTANBUL, BUGÜN SAVUNMA VE HAVACILIK **SANAYİNİN** EN ÖNEMLİ OYUNCULARDAN BİR HALİNE GELDİ." DEDİ.

Mustafa Varank

İstanbul Sanayi Odası ve Türkiye'nin en büyük **sana-yi** kümelmesi SAHA İstanbul, stratejik önemi ve teknolojik gelişime etkisiyle Türkiye'nin küresel gücünü belirleyen başlıca faktörlerden olan savunma **sanayi-nin** "milli ve yerli" yapısına katkısı sürdürüyor. **ISO** ve SAHA İstanbul'un, savunma **sanayi** temsilcilerini bir araya getirdiği "Savunma **Sa-nayi** Buluşmaları"nın ikincisi Swiss Otel'de gerçekleştirildi. Programa; **Sanayi** ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Cumhurbaşkanlığı Savunma **Sanayi** Başkan Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, **Sanayi** ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, **ISO**

Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **ISO** meclis üyeleri, SAHA İstanbul üyeleri ve iş adamları katıldı.

50 BİNE YAKIN EMEKÇİ

İş dünyasını bir araya getiren etkinlikte konuşan **Sanayi** ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Hedefi-

miz uluslararası savunma **sanayi** üreticileriyle sadece taşeronluk yapmak değil, tam bağımsız Türk savunma **sanayini** oluşturmak. 18 sene önce yüzde 80 oranla dışa bağımlı olan savunma **sanayi**, bugün ekosistemde yer alan tüm aktörlerin katkılarıyla milli bir yapıya dönüşmüş oldu. 2019 yılında savunma ve havacılık ihracatı bir önceki seneye göre yüzde 35 artarak 2.4 milyar dolara ulaşmış oldu. Sektörde 50 bine yakın emekçi çalışıyor. Son 4 senede 400'ün üzerinde yerli patent başvurusu yapıldı" dedi. "Malzeme olsun, alt sistemler olsun, teknoloji olsun artık her sistemde çalışmalarını kendimiz yürütüyoruz, daha da önemlisi yönlendirebilecek insan kaynağımızı-

SAVUNMA, DİĞER SEKTÖRLER ÜZERİNDE ÇARPAN ETKİSİNE SAHİP

Programın açılış konuşmasını yapan **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Son dönemde geliştirilen projelerle savunmada **sanayinde** yerlilik oranı yüzde 20'lerden yüzde 70'lere çıktı. Sektörü yalnızca silah, mühimmat ve askeri araç üretimi olarak düşünmeyelim. Belki de en ö-

nemli özelliği; diğer sektörler üzerinde bir çarpan etkisine sahip olması. Hem yarattığı üretim talebi hem de teknolojik geri beslemeler yoluyla makine, kimya, tekstil, otomotiv, bilişim, inşaat, gemi endüstrisi gibi birçok **sanayi** alt sektörüne de önemli katkıları oluyor." şeklinde konuştu.

MİNİ MBA MEZUNLARINI DİPLOMALARIN VARANK VERDİ

Açılış konuşmalarının ardından SAHA İstanbul ve TÜBİTAK TÜSSİDE işbirliği ile savunma, havacılık ve uzay sektöründe faaliyet gösteren firmalara özel hazırlanan Yöneticilik Gelişim Programı "Mini MBA Programı" diploma törenine geçildi. 1. Mini MBA programını tamamlayan 17 sektör profesyoneline diplomalarını Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank verdi. Mini MBA mezunlarıyla toplu fotoğraf çektiren Varank sözü mezunlara bıraktı. Mezunlar, kurumsal bir yapı içinde başarılı bir yönetim gerçekleştirmenin tüm aşamalarını profesyonel bir ekipten öğrendiklerini ve geleceğe yönelik vizyon kazandıklarını ifade ettiler.

zı kendimiz yetiştirebiliyoruz." ifadelerini kullanan Varank, "Türkiye geleceğin savaş uçağı, uzun menzilli hava savunma sistemleri, uydu ve uydu fırlatma sistemleri gibi alanlarda ürün geliştirme faaliyetlerini sürdürüyor. Bu alanlarda çalışan ülke sayısı aslında bir elin parmağını geçmez. Daha önce bunları hayal bile edemeyen şu anda küresel şirketlerle rekabet edebilecek ürünleri kendimiz geliştirebiliyoruz." diye konuştu.

"SAHA İSTANBUL, SAVUNMA HAVACILIĞIN ÖNEMLİ OYUNCULARINDAN BİRİ"

Kendi öz sermayesiyle yatırım yapan işletmeleri destekleyecek mekanizmalar için çalıştıklarını belirten Varank SAHA İstanbul'a da değindiği konuşmasında 5 yıl gibi kısa bir sürede 430 üyesi ile Türkiye'nin en büyük kümelenmesi olan SAHA İstanbul'un, Türkiye'de üretilemeyen sistem ve alt sis-

temlerin geliştirilmesi konusunda, savunma sanayine önemli katkılar sağladığını ifade etti. Varank şöyle devam etti:

"Kamu, özel sektör ve üniversite ekosistemini başarıyla hayat geçiren SAHA İstanbul bugün savunma ve havacılık sanayinin en önemli oyuncularından bir haline geldi. Sektörün gelişimine, yerleşmesine katkı sağlayan pek çok başarılı projeye imza attı. Bugün yi-

ne SAHA İstanbul'un sektöre artı değerler sağlayacak projelerinden biri olan; savunma sanayinde üst düzey yöneticilere ve yönetici adaylarına yönelik TÜBİTAK TÜSSİDE ile gerçekleştirdiği Mini MBA programının diplomalarını verecek olmaktan mutluluk duyuyorum. SAHA İstanbul sektöre katkı sağlamaya devam edecektir."

"SAVUNMA SANAYİNDE YERLİ VE MİLLİ ÜRETİM ARAYIŞLARI" PANELİ YAPILDI

Program kapsamında; ISO ve SAHA İstanbul üyesi, savunma sanayinin önde gelen temsilcilerinin katılımıyla "Savunma Sanayinde Yerli ve Millî Üretim Arayışları" başlıklı panel gerçekleştirildi.

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi ve Altınay Havacılık Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Altınay'ın moderatör olduğu panele konuşmacı olarak TÜBİTAK SAGE Enstitü Müdürü Gürcan Okumuş, SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Bşk. Yard. ve STM Genel Müdürü Murat İkinci, Kale Savunma Genel Müdürü Latif Cengiz, ASELSAN Mali Yönetim Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Fatih Güçlü ve HAVELSAN Komuta Kontrol ve Savunma Teknolojileri Genel Müdür Yardımcısı Savaş Yanık katıldı.

STM olarak ihracat yaparken, ekosistem içerisinde yer alan, beraber çalıştıkları firmaların da ihracatını dolaylı yoldan yaptıklarına işaret eden STM Genel Müdürü Murat İkinci, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Örneğin, Pakistan'la yapmış olduğumuz bir projede ülkemizden 30'a yakın sanayi kuruluşumuzun dolaylı olarak ihracatını gerçekleştirdik. Bunu yapmak ve bu başarıyı sağlamak bizim açımızdan önem taşıyor. Dünyada savunma sektöründe gelişmiş ülkelere bakıldığında, KOBİ'lere ciddi anlamda destek sağlayan bir sektörü kolaylıkla görebiliriz.

Sanayi üretimi yıllık yüzde 8,6 arttı

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan **sanayi üretim endeksi** sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin üretimlerindeki artışı ya da azalışı gösteriyor. Toplam sanayi üretimi Eylül 2018' ile Ağustos 2019 arasındaki dönemde her ay düşüş kaydetmişti. Bu düşüş trendi 2019 Eylül ayından itibaren yön değiştirmişti.

Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları tablosuna göre Eylül ayında yüzde 3,4, Ekim ayında yüzde 3,8, Kasım ayında yüzde 4,9 oranında artan **sanayi üretimi Aralık ayında** ise yıllık yüzde **8,6 arttı**.

2018'e ait pek çok ekonomik veri kur şoku yüzünden olumsuz geldiği için 2019 yılına ait rakamlar baz etkisi nedeniyle olumlu bir tablo çiziyordu. Artık 2020 yılının ikinci ayının ortasına geldik. Dolayısıyla bu iyileşme süreci tamamen baz etkisinden kaynaklanmıyor.

Sanayi üretiminin detayına baktığımızda Aralık ayında **ara mali yüzde 10,6, sermaye mali yüzde 12,4, dayanıklı tüketim malları yüzde 4,8 ve dayanıksız tüketim malları yüzde 6,3** arttığını görüyoruz.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Aralık ayında **madencilik ve taşocakçılığı** sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre **yüzde 9,8, imalat sanayi sektörü** endeksi **yüzde 9,1** ve **elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme** üretimi ve dağıtım sektörü endeksi **yüzde 0,3 arttı**.

Sanayi üretimi aylık ise **yüzde 1,9 arttı**. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2019 yılı Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 4,1, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0,8 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi **2019 yılı dördüncü çeyreğinde** bir önceki yılın aynı çeyreğine göre **yüzde 5,8 arttı**. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise yüzde 1,5 arttı.

Toplam sanayi üretimi içindeki en büyük pay imalat sanayi sektörüne ait. **İstanbul Sanayi Odası**'nın yayımladığı **Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)** verileri de sanayi üretimindeki artış destekliyor.

Aralık'ta 49,5 olarak ölçülen PMI Ocak'ta 51,3'e yükselerek **son 22 aylık dönemde ilk kez eşik değeri 50,0'nin üzerinde gerçekleşti** ve sektörün faaliyet koşullarında ilimli iyileşmeye işaret etti.

Talepteki iyileşme, Ocak ayında yeni siparişlerin büyüme bölgesine geçmesini sağladı. Büyüme hızı ilimli olmakla birlikte Mart 2018'den beri en güçlü düzeyde gerçekleşti. **Yeni ihracat siparişleri de artış** kaydederek 5 aylık düşüş trendini sona erdirdi.

Yeni siparişlerin yeniden artışa geçmesi, imalatçıların üretimi üst üste üçüncü ay genişletmesini sağladı.

Yeni siparişlerde olduğu gibi **üretimdeki artış** da iki yıla yakın bir dönemin **en yüksek oranında** gerçekleşti. Üretimde büyümenin ivme kazanması, yeni siparişlerdeki artışa rağmen firmaların birikmiş işlerini azaltabilmesini sağladı. **İstihdam da son 3 ayın ilk artışı** kaydetti.

ÜRETİM ARTTI, PİYASA CANLANIYOR

'Adımlarımız meyve veriyor'

Berat Albayrak

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, sanayi üretim verisini, Twitter mesajıyla değerlendirdi. Albayrak şunları kaydetti: "Katma değeri üretime, ihracata ve istihdama dayalı büyüme için attığımız adımlar meyvelerini veriyor. Aralık ayı sanayi üretimindeki yıllık yüzde 8.6'lık artış bu büyüme trendinin başladığını gösteriyor. Reel sektörümüzü desteklemeye ve ekonomiyi güveni arttırmaya devam edeceğiz."

EKONOMİ SERVİSİ

Sanayi üretimi, toplam ciro ve perakende satış hacimlerinde 2019'un son verisi açıklandı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre, yılın son ayında tüm oklar, güçlü bir şekilde yukarıya doğru! Sanayi üretimi artışı 21 ayın en yükseğine çıktı. Sanayi ticaret, inşaat ve hizmetler sektörlerinde toplam ciro yüzde 21 artış kaydetti. Perakende satış hacmi de yüzde 11 arttı.

'Büyümeye odaklandık'

Ekonomistler, aralık ayında sanayi üretiminin yüzde 7.2 artacağını tahmin ediyordu. Açıklanan oranın, yüzde 8.6 ile beklentiyi aşması, sanayi üretiminin büyümeye desteğinin daha fazla olacağı yorumlarına yol açtı. Nitekim Sanayi ve

Teknoloji Bakanı Mustafa Varank da konuyla ilgili açıklamasında 'büyüme' vurgusu yaptı. Varank, Twitter'dan sergiledi. "Aralıkta sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 8.6 arttı. 21 ayın rekoruna ulaştı" bilgisini paylaşan Varank, şunları kaydetti:

"Bu performansı kalıcı hale getirmeye, üretim öncülüğünde büyümeye odaklandık. Büyümenin hız kazandığı, reel sektörün güçlendiği, istihdamın yükselişe geçtiği bir yıl için çalışıyoruz. Yıllık bazda endeksin tüm bileşenleri pozitif seyir gösterdi. Sermaye mali, ara mali ve yüksek teknoloji alanlarındaki güçlü eğilim, gelecek açısından doğru yolda olduğumuzun göstergesi."

Mustafa Varank

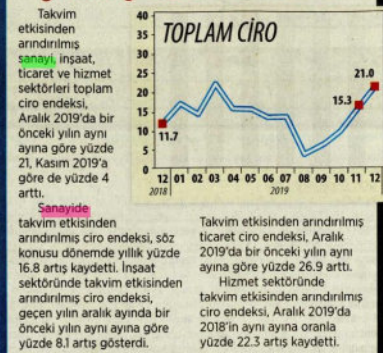
'Destekler üretim olarak dönüyor'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, sanayi üretimindeki artışta, son bir yıldaki dengelenmeye paralel olarak enflasyonist baskılardaki geri çekilme, faizlerdeki düşüş ve kredilerdeki ivmelenin yarattığı iç talepteki canlılığın belirleyici olduğunu söyledi. Üretimde artışın devam edeceğini öngören Bahçıvan, "Ocak ayında İSO Türkiye İmalat PMI endeksi 51.3 ile son 22 aylık dönemde ilk kez 50.0 eşliğini geçti. Yeni sipariş endeksi 2018 Mart'tan beri en yüksek seviyeye ulaştı. İSO İhracat İklım Endeksi'ndeki son beş ayın en yüksek seviyesi olan 5.1 rakamı da olumlu hareketlenmenin bir başka işareti. Sanayiye verilen destek üretime, istihdama ve ekonomik dengelenmenin kalıcılımasına verilen destekler, bosa gitmemektedir" dedi.

Sanayide yüzde 8.6 üretim artışı oldu

Toplam ciro endeksi yıllık yüzde 21 arttı

Perakende satış hacmi % 11 yükseldi

ARALIKTA YÜZDE 8,6

SANAYİDE son 21 ayın rekor üretimi

Türkiye'nin sanayi üretimi Aralık 2019'da, yıllık bazda yüzde 8,6 artışla son 21 ayın rekoruna ulaştı. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, bu verinin, büyüme trendinin başladığını gösterdiğini belirterek "Reel sektör için ivmelenme süreci sağlam adımlarla devam ediyor. Ekonomiye güveni artırmaya devam edeceğiz" dedi. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank da, "Yıllık bazda endeksin tüm bileşenleri pozitif seyir gösterdi. Sermaye mali, ara mali ve yüksek teknoloji alanlarındaki güçlü eğilim, gelecek açısından doğru yolda olduğumuzun göstergesi. Bu performansı kalıcı hale getirmeye, üretim öncülüğünde büyümeye odaklandık" diye konuştu. Analistler, son çeyrekte GSYH'nin yüzde 4,5-5 aralığında artış gösterebileceğini, olumlu görünümün yılın ilk ayına da taşındığını belirtiyor. Bu arada iş dünyası da rakamları pozitif karşıladı. MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, "Parasal gevşemenin etkilerinin piyasalarda daha fazla hissedilmeye başlanması ve kredi artışını destekleyen diğer düzenlemelerin de etkisiyle, sanayideki toparlanmanın sürmesini bekliyoruz" ifadelerini kullandı. **Istanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** da, "Sanayiye verilen destek üretime, istihdama ve ekonomik dengelenmenin kalıcılığın sağlanmasına verilen destektir, boşa gitmemektedir" şeklinde konuştu.

Sanayi üretimi 21 ayın rekorunu kırdı

Atılan adımlar sonuç veriyor

Türkiye'de arındırılmamış **sanayi** üretim endeksi, Aralık 2019'da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,5 arttı. Verileri değerlendiren **Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak**, "Büyüme için attığımız adımlar meyvelerini veriyor" dedi.

DESTEK DEVAM EDECEK

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), geçen yılın aralık ayına ilişkin **sanayi** üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi Aralık 2019'da 2018'in aynı ayına göre yüzde 8,6 yükseldi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi ise bir önceki aya kıyasla yüzde 1,9 arttı. Arındırılmamış **sanayi** üretim endeksi bu dönemde yüzde 9,5 artış gösterdi.

Twitter hesabından geçen **sanayi** üretim endeksi sonuçlarını değerlendiren **Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak**, katma değerli üretime, ihracata ve iş-

tihdama dayalı büyüme için atılan adımların meyvelerini verdiğini ifade etti. Bakan Albayrak, "Aralık ayı **sanayi** üretimindeki yıllık yüzde 8,6'lık artış bu büyüme trendinin başladığını gösteriyor. Reel sektörümüzü desteklemeye ve ekonomiye güveni arttırmaya devam edeceğiz" değerlendirmesinde bulundu.

21 AYIN REKORUNA ULAŞTI

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank da Twitter hesabından yaptığı değerlendirmede "Aralıkta **sanayi** üretimi yıllık bazda yüzde 8,6 arttı, 21 ayın rekoruna ulaştı" bilgi-

sini paylaştı. Varank, şunları kaydetti: "Bu performansı kalıcı hale getirmeye, üretim öncülüğünde büyümeye odaklandık. Büyümenin hız kazandığı, reel sektörün güçlendiği, istihdamın yükseleceği geçtiği bir yıl için çalışıyoruz. Yıllık bazda endeksin tüm bileşenleri pozitif seyir gösterdi. Sermaye mali, ara mali ve yüksek teknoloji alanlarındaki güçlü eğilim, gelecek açısından doğru yolda olduğumuzun göstergesi."

DESTEKLER ÜRETİME DÖNÜŞÜYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçı-

van, söz konusu verilerin, **sanayinin** çarklarının zor koşullarda bile döndüğünü göstergesi olduğunu kaydetti. Bahçıvan, art arda pozitif gelen rakamların **sanayiye**, üretime, istihdama ve ekonomik dengelemenin kalıcılığın verileri desteklerin boşa gitmediğinin yansıması olduğunu vurguladı.

SANAYİCİ DE MEMNUN TÜCCAR DA

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ise **sanayi** üretiminin artışından duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Kaan, Twitter paylaşımında "Aralık 2019 dönemine ilişkin yıllık bazda yüzde 8,6'lık, aylık bazda ise yüzde 1,9'luk **sanayi** üretimi artışı, iç talepteki canlanmanın genele yayıldığına işaret etmesi bakımından reel sektör adına sevindirici bir gelişme olmuştur" ifadesini kullandı.

Berat Albayrak

İş dünyası ve ekonomistler **sanayi** üretimi verisini değerlendirdi

İş dünyası ve ekonomistler, geçen yılın aralık ayına ilişkin **sanayi** üretim endeksi sonuçlarını değerlendirdi.

Arındırılmamış **sanayi** üretim endeksinin, Aralık 2019'da yıllık yüzde 9,5 ile 23 ayın en yüksek artışını sergilemesi, geçen yılın dördüncü çeyreğinde yüzde 4,5-5 büyümeye işaret etti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden derlenen bilgiye göre, arındırılmamış **sanayi** üretim endeksi geçen yılın aralık ayında yıllık bazda yüzde 9,5 ile Ocak 2018'den bu yana en yüksek artışını gösterdi. Aynı dönemde takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretim endeksindeki artış da yüzde 8,6 ile 22 ayın en yükseği oldu.

Ekonomistler, milli gelir artışının 2019'un son çeyreğinde yüzde 4,5-5 bandında gerçekleşebileceğini tahmin ediyor.

"2020'de ekonomi yüzde 4-5 büyüyebilir"

AA Finans Analisti ve Ekonomist Haluk Bürümcekçi, arındırılmamış **sanayi** üretiminin aralıkta yıllık bazda yüzde 9,5 artışla piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleştiğini belirtti.

Ekim-Aralık 2019 gerçekleşmesinin 2018'in aynı dönemine göre yıllık yüzde 5,5 artışla yılın son çeyreğinde üretim artışının hızlandığına işaret ettiğini söyleyen Bürümcekçi, ocak için öncü

göstergelerin yıllık bazda artış eğiliminin devam ettiğini yansıttığı ifade etti.

Bürümcekçi, şu değerlendirmelerde bulundu: "Büyüme eğiliminin mevcut gücünü ne süre koruyabileceğini, finansal koşullardaki gevşemenin ve bankacılık kredi hacmindeki yükselişin kalıcılığı ve dış talep koşulları belirleyecektir. Geçen yıl, ilk iki çeyrekte yıllık bazda milli gelir düşüşünün devam ettiği görülmüştü. Buna karşılık, baz etkisinin üçüncü çeyrekte itibaren devreye girmesi ile büyümedeki toparlanmanın güçlendiği de izlenmekteydi. Son çeyrekte de yakalanan bu ivme ve baz etkisinin katkısı ile yüzde 4,5-5 aralığında bir büyümenin yakalanması olası görünmektedir.

Sonrasındaki görünüm ise, finansal koşullarda gözlenen belirgin gevşemenin ve kamu bankaları öncülüğünde yükselmeye başlayan ve trend büyümesi yüzde 25'e yaklaşan bankacılık kredi hacminin bu görünümü ne süre koruyabileceğine bağlı olacaktır. Ayrıca, Euro Bölgesi başta olmak üzere küresel çapta gözlenen yavaşlamanın dış talebi olumsuz etkilemeye başlaması bir aşağı yönü risk olarak izlenmektedir. Bu doğrultuda, 2019 yılı büyümesinin yüzde 0,5 olarak gerçekleşmesini beklerken, 2020 yılında ise bugünkü bilgiler ışığında büyü-

menin yüzde 4-5 aralığında gerçekleşmesini olası görmekteyiz."

"Son çeyrekte **sanayi** üretimi yüzde 5,8 büyüdü"

TSKB Ekonomisti Şakir Turan da aralık verilerinin imalat **sanayi** PMI gibi öncü verilerin işaret ettiğinden güçlü geldiğini, 2019'un son çeyreğinde **sanayi** üretimi takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda yüzde 5,8 büyüdüğünü söyledi.

Yıl genelinde ise **sanayi** üretiminin yüzde 0,6 küçüldüğünü ifade eden Turan, "Diğer öncü verilerle birlikte, aralık **sanayi** üretimi verileri 2019 son çeyrekte GSYH'nin iç talep destekli olarak güçlü bir büyüme kaydetmiş olabileceğine işaret ediyor. Dördüncü çeyrekteki yüzde 5 civarında yıllık büyüme ile 2019 genelinde GSYH büyümesinin yüzde 0,5 civarında oluştuğunu hesaplıyoruz." dedi.

ISO Başkanı Bahçivan: **Sanayi** sektörümüze verilen destekler, üretim olarak geri dönmektedir

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, öncü göstergelerin, **sanayi** üretimindeki iyileşmenin ve artış ivmesinin ocak ve devam eden aylarda da süreceğini gösterdiğini belirterek, "Bütün bunlar göstermektedir ki **sanayiye** verilen destek üretime, istihdama ve ekonomik dengelemenin kalıcılığın sağlanmasına

verilen destekler, boşa gitmemektedir," ifadelerini kullandı.

ISO açıklamasında görüşlerine yer verilen **ISO Başkanı** Bahçivan, TÜİK'in açıkladığı aralık ayına ait **sanayi** üretimi verisine dair değerlendirmelerde bulundu.

Aralık ayı **sanayi** üretimi verilerinin, **sanayinin** çarklarının zor koşullarda bile döndüğünü göstermesi açısından önemli ve geleceğe dair umutları artıran bir gösterge olduğunu belirten Bahçivan, "Yıllık bazda yüzde 8,6'lık **sanayi** üretimi artışı ve aynı şekilde yüzde 9,1'lik imalat **sanayi** üretim artışında bir baz etkisi olsa da bu veriler **sanayi** sektörü aktivitesinde genele yayılan bir toparlanma eğiliminin olduğuna işaret etmektedir. Bu tabloda özellikle ekonomimizde son bir yıl içindeki genel dengelenmeye paralel olarak enflasyonist baskılardaki geri çekilme, faizlerdeki düşüş ve kredilerdeki ivmenin yarattığı iç talepteki canlılık da belirleyici olmuştur." ifadelerini kullandı.

MÜSİAD Başkanı Kaan: Reel sektör adına oldukça sevindirici bir gelişme

Müstakil **Sanayici** ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, Aralık 2019 dönemine ilişkin yıllık bazda yüzde 8,6, aylık bazda ise yüzde 1,9'luk **sanayi** üretimi artışının, iç talepteki canlanmanın ge-

nele yayıldığına işaret etmesi bakımından reel sektör adına oldukça sevindirici bir gelişme olduğunu belirtti.

Kaan, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan **sanayi** üretim endeksi sonuçlarını değerlendirdi.

Aralık 2019 dönemine ilişkin yıllık bazda yüzde 8,6, aylık bazda ise yüzde 1,9'luk **sanayi** üretimi artışının, iç talepteki canlanmanın genele yayıldığına işaret etmesi bakımından reel sektör adına oldukça sevindirici bir gelişme olduğunu belirten Kaan, şunları kaydetti: "Böylece çeyreklik bazdaki artışın yüzde 5,8 seviyesine yükselmesiyle birlikte yılın son çeyreğine yönelik güçlü büyüme beklentimiz de teyit edilmiş oldu. Nitekim MÜSİAD olarak her ayın son iş günü sonuçlarını paylaştığımız SAMEKS'in **Sanayi** Endeksi de aralıkta önceki aya göre 7,8 puan birden artarak reel sektördeki toparlanmanın hızlandığına ilişkin öncü bir gösterge olmuştur. Parasal gevşemenin gecikmeli etkilerinin piyasalarda daha fazla hissedilmeye başlanması ve kredi artışı destekleyen diğer düzenlemelerin de etkisiyle **sanayideki** toparlanmanın yeni yılın ilk çeyreğinde de sürmesini bekliyoruz. SAMEKS **Sanayi** Endeksi'nin Ocak 2020 döneminde artışını sürdürerek 57,1 seviyesinde gerçekleşmesi de bu beklentimizi desteklemektedir." ■ AA